

Skriftlig innspill: Kunstig intelligens (KI) i høyere utdanning

Dato: 25.06.25

Til: Utvalget om kunstig intelligens i Høyere utdanning v/ Anders Malthe-Sørenssen

Fra: Studentparlamentet ved UiT Norges Arktiske Universitet

Ansvarlig: Amanda A. Molvik

Innledning

Studentparlamentet ved UiT takker for muligheten til å gi innspill til KI-utvalgets arbeid. Som det øverste studentorgan ved Norges arktiske universitet representerer vi studenter i alle fag og på alle våre studiesteder. Vi er opptatt av at kunstig intelligens (KI) i høyere utdanning implementeres på en måte som fremmer læring, rettferdighet og kvalitet.

1. Hovedutfordringer i dag

Den største utfordringen vi ser er at utdanningssektoren i dag mangler enhetlig praksis og felles rammer for bruk av KI. Dette skaper ulik tilgang, usikkerhet og risiko for forskjellsbehandling.

Studentparlamentet ved UiT mener:

- Det må utvikles nasjonale retningslinjer som sikrer at alle studenter får tilgang til relevant KI-opplæring, uavhengig av studiested og fagområde.
- Opplæringen må være systematisk og skje tidlig i studieløpet, og inkluderes i studieprogrammets læringsmål.
- KI må forstås som en del av det digitale læringsmiljøet – ikke som en trussel, men som et kompetanseområde som må bygges.

2. Fremtidsperspektiv og kompetansebehov

Vi ser for oss at høyere utdanning i 2035 vil være preget av teknologiintegrasjon på alle nivå. Det innebærer at KI bør være like selvsagt i utdanningen som digitale bibliotek og tekstbehandlingsverktøy er i dag.

For å realisere dette mener vi:

- Utdanningene må utvikle studentenes digitale dømmekraft, kritiske tenkning og evne til å forstå og anvende KI-teknologi etisk og faglig.
- Det må utvikles tydeligere forventninger til hvilke ferdigheter studentene skal tilegne seg i bruk av KI, inkludert etisk refleksjon, kildevurdering og metodeforståelse.

- Utdanningene må legge til rette for læringsformer som gjør det mulig å trene på vurdering av KI-generert innhold og utvikle evnen til å kombinere faglig kunnskap med teknologiske hjelpemidler.
- Studentene ved UiT mener at opplæringen i kunstig intelligens bør fremme og oppfordre til bruk av KI-verktøy som er utviklet av, eller i samarbeid med, offentlige institusjoner i Norge. Dette er viktig for å ivareta hensyn til datasikkerhet, personvern og faglig kvalitet i høyere utdanning. Samtidig er det viktig å erkjenne at mange studenter vil benytte seg av eksternt utviklede KI-verktøy, og at utdanningsinstitusjonene derfor har et ansvar for å tilby opplæring som gjør studentene i stand til å bruke slike verktøy på en faglig og etisk forsvarlig måte. KI-opplæringen bør derfor inneholde både retningsgivende anbefalinger og refleksjon over risiko, fortrinn og begrensninger knyttet til ulike typer teknologi.

3. Vurderingsformer og eksamen

Vurdering må speile fremtidens kompetansebehov. KI gjør det nødvendig å tenke nytt om eksamensformer og vurderingspraksis.

Vi ønsker at:

- Vurderingsformer utformes slik at de belønner refleksjon og innsikt fremfor mekanisk gjengivelse.
- Studentene skal kunne bruke KI i eksamenssituasjoner der det er faglig relevant, så lenge bruken dokumenteres og reflekteres over.
- Det bør utvikles nye vurderingsformer som samsvarer med den teknologiske utviklingen innenfor kunstig intelligens. Vurderingsformen skal komme studentene til gode, og være etterprøvbare.
- Hvert fagmiljø må vurdere hva som er hensiktsmessig ut fra fagets egenart, men innenfor felles prinsipper om akademisk integritet og læringsutbytte.

4. Kompetansebehov hos ansatte

Det er avgjørende at faglig ansatte får nødvendig opplæring og støtte for å kunne møte utfordringer og muligheter knyttet til KI.

Vi mener at:

- Det bør etableres nasjonale og institusjonelle tiltak for kompetanseheving innen KI i utdanning.
- Opplæringstilbudet må være fagspesifikt, praksisnært og tilbys jevnlig.
- Det må etableres sentrale støtteressurser og faglige nettverk som sikrer at implementering av KI ikke avhenger av enkeltpersoner.

5. Nasjonale kontra lokale tiltak

Vi anerkjenner at ulike fag og utdanninger har ulike behov og forutsetninger for bruk av KI. Samtidig ser vi et stort behov for nasjonale retningslinjer.

Derfor ønsker vi:

- At det utarbeides et nasjonalt rammeverk for KI i høyere utdanning, med minstekrav og prinsipper for bruk i undervisning, vurdering og opplæring.
- At det samtidig sikres handlingsrom for fagmiljøene til å tilpasse implementeringen til sitt eget fagfelt.
- At det utredes behov for felles ressurser (plattformtilgang, språklige KI-verktøy, opplæringspakker etc.) for å sikre at ikke institusjonens økonomi avgjør hvilke muligheter som finnes for ansatte og studenter.

Hvilke særtrekk ved utdanningene fordrer at KI håndteres annerledes?

- I helse og juss kreves tydelige retningslinjer for kildebruk og etikk
- I ingeniørfag og informatikk kan KI være en integrert del av metode
- I Kreative fag må det reflekteres over KI og kreativitet og opphavsrett
- Tekniske fag med HMS opplæring må kvalitetssikres

Men felles for alle er behovet for:

Grunnleggende kompetanse, retningslinjer og rettferdig praksis.

Avslutning

KI representerer en av de mest transformative endringene i høyere utdanning på flere tiår. Vi mener at sektoren nå står overfor et veivalg: Enten kan vi behandle KI som et forstyrrende element som må reguleres bort, eller som et læringsverktøy vi må forstå, utforske og ta aktivt i bruk.

Studentene ønsker å bruke KI på en ansvarlig og faglig måte – men for å gjøre det, trenger vi klare rammer, rettferdig tilgang og fagmiljøer som tør å være fremoverlente.

Vi takker for anledningen til å komme med innspill.

Med vennlig hilsen,

Studentparlamentet ved UiT